

Kritikus kábítószer hatóanyag-tartalmának fokozott monitorozása

2016. III. hírlevél

Tartalom

- 1 Bevezető
 - 2 Új szintetikus hatóanyagok megjelenése Magyarországon
 - 4 Szintetikus kannabinoidok terjesztésének meglepő formája
 - 4 Az új szintetikus szerek lefoglalásainak alakulása
-

Bevezető

Előző, július végén megjelent hírlevelünk óta jogszabályváltozásról nem, azonban új hatóanyagok megjelenéséről, új terjesztési formáról és új trendekről is beszámolhatunk.

Honlapunkon a Droghelyzet, Jogi segédletek címszó alatt elérhető a Magyarországon megjelent, a Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelő Központjának Korai Jelzőrendszerébe (EMCDDA EWS) 2005 óta bejelentett, ellenőrzött anyagok büntetőjogi vonatkozású besorolásának táblázata, melyet rendszeresen frissítünk az újonnan megjelent anyagokkal.

A hírlevelek és riasztások továbbra is elérhetők az Intézet honlapján (www.bszki.hu), illetve a hírlevélre feliratkozott szakemberek részére megjelenéskor automatikusan megküldjük azokat. A feliratkozási szándékot a druglab1@orfk.police.hu levélcímen kérjük jelezni.

Dr. Nagy Júlia
főtanácsos, osztályvezető
Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet
Szerves Kémiai Analitikai Szakértői Osztály

Új szintetikus hatóanyagok megjelenése Magyarországon

A 2016. év második hírlevélének megjelenése óta 10 új anyag került bejelentésre az Európai Kábítószer Monitorozó központ (EMCDDA) felé.

Szintetikus kannabinoidok

A „biofű”-nek nevezett impregnált növényi törmelékek hatóanyagainak variációja tovább bővült a lefoglalásokban észlelt három új szintetikus kannabinoid megjelenésével [1,2,3] (1. táblázat). A már igen elterjedt indol vagy indazol alapváz mellett első alkalommal jelent meg hazánkban újabb (pirrolo[2,3-b]piridin) alapvázú szintetikus kannabinoid, mely ezért kívül esik a jogi értelemben vett új pszichoaktív anyagok csoportján [2]. Mindhárom molekula harmadik generációs szintetikus kannabinoid, amely amid típusú „bridge” csoportot tartalmaz. Az amid csoport nitrogén atomjához csatlakozó szubsztituensek – 1-metoxi-3-metil-1-oxobutan-2-il [1], 2-fenylpropan-2-il [2], benzil [3] - már ismertek a korábban lefoglalt és karakterizált hatóanyagokból. Így a három vegyület közül kettő, az AMB-CHMICA és az SDB-006 az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. melléklet 1. pontja szerint új pszichoaktív anyagnak minősül (UP1).

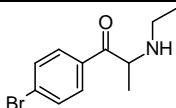
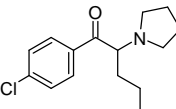
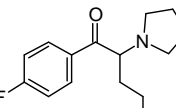
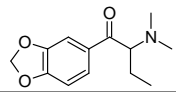
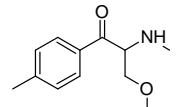
Sorszám	Fantázianév	Kémiai elnevezés	Szerkezeti képlet	Jogi besorolás
1.	AMB-CHMICA	methyl 2-[[1-(cyclohexylmethyl)indole-3-carbonyl]amino]-3-methyl-butanoate		UP1
2.	CUMYL-5F-P7AICA	1-(5-fluoropentyl)-N-(2-phenylpropan-2-yl)-1H-pyrrolo[2,3-b]pyridine-3-carboxamide		-
3.	SDB-006	N-benzyl-1-pentyl-1H-indole-3-carboxamide		UP1

1. táblázat

Kationonok

A kationonok csoportjába tartozó öt vegyület fehér por formájában került lefoglalásra [4-8]. Négy molekula [4-7] szerkezetében nem mutat újdonságot a korábban már ismert kationonokhoz képest. Ennek köszönhetően a generikus szabályozás e molekulákat lefedi, így ezek az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. melléklet 2. pontja szerint új pszichoaktív anyagnak minősülnek (UP2) (2. táblázat).

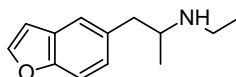
Az ötödik kationon [8] már korábban is ismert volt Magyarországon a NAV által közzétett lefoglalásból. Ennek köszönhetően került fel nevesítve 2016. január 25-én az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. melléklet 5. pontjában található listára (UP5). Szerkezetében az érdekeséget az alkilánchoz kapcsolódó metoxi csoport jelenti, amely miatt nem felel meg a kationokra vonatkozó generikus leírásnak.

Sorszám	Fantázianév	Kémiai elnevezés	Szerkezeti képlet	Jogi besorolás
4.	4-BEC	1-(4-bromophenyl)-2-(ethylamino)propan-1-one		UP2
5.	4Cl-alfa-PVP	1-(4-chlorophenyl)-2-(pyrrolidin-1-yl)pentan-1-one		
6.	4F-alfa-PHP	1-(4-fluorophenyl)-2-(pyrrolidin-1-yl)hexan-1-one		
7.	dibutilon	1-(1,3-benzodioxol-5-yl)-2-(dimethylamino)butan-1-one		UP5
8.	mexedron	3-methoxy-2-(methylamino)-1-(4-methylphenyl)propan-1-one		

2. táblázat

Fenetilaminok

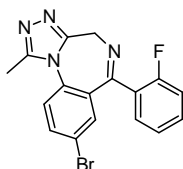
A kationokhoz képest, a fenetilaminok közül ritkábban jelenik meg új anyag a lefoglalásokban. Narancssárga tabletták tartalmazták az 5-EAPB [9] elnevezésű vegyületet, amely az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. melléklet 4. pontjának megfelelő szerkezet, ezért új pszichoaktív anyagnak minősül (UP4).

5-EAPB [9] szerkezeti képlete és 5-EAPB tartalmú tabletták.

Benzodiazepinek

Rózsaszín tablettából volt kimutatható a flubromazolam [10] elnevezésű benzodiazepin származék, mely szedatív, ataxiás és hipnotikus mellékhatásokat is kiváltó nyugtató. Magyarországon nem szerepel tiltólistán, azonban törzskönyvezett gyógyszerhatóanyagként sem fordul elő. Svédországban és Svájcban mint illegális designer drogot vonták szabályozás alá.

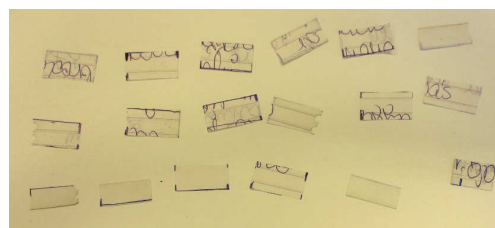
A flubromazolam [10] szerkezeti képlete, valamint a flubromazolam-ot tartalmazó tabletták és csomagolásuk.

Szintetikus kannabinoidok terjesztésének meglepő formája

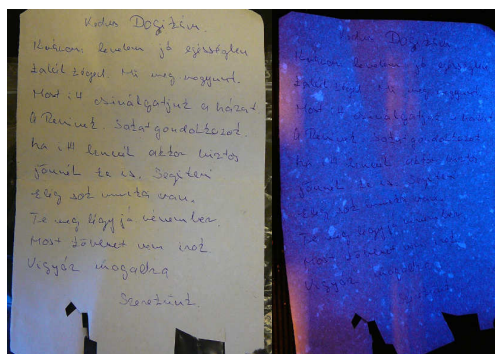
2016-ban egyre gyakrabban jelentek meg a rendőrség által lefoglalt bűnjelek között a szintetikus kannabinoidokkal impregnált papírdarabok, papírlapok. Leleményes megoldásként szolgál a módszer a börtönökben és fogházakban történő új pszichoaktív anyagok terjesztésére, hiszen így baráti, családi vagy szerelmes levélnek álcázva juthat el a hatóanyag a felhasználóhoz, aki a kézhezvételt követően a papírt feldarabolja, majd cigarettába sodorva szívja el. A felhasználási technika és a hatóanyag többnyire megegyezik a „biofüveken” jelenleg is használt és népszerű szintetikus kannabinoidokkal (ADB-FUBINACA, AMB-FUBINACA, MDMB-CHMICA).

Az impregnálás technikája pontosan nem ismert. A szintetikus kannabinoidok általában UV aktív anyagok, ezért UV fény alatt megfigyelve, az impregnált papírlapokon jól látható a hatóanyag jelenléte. A megjelenő mintázat alapján valószínűsíthető, hogy spray segítségével viszik fel a papírra a hatóanyagot, valamilyen jól párolgó szerves oldószerben feloldva.

Megjegyzendő, hogy a terjesztés e formájának felismerése óta egyes büntetés-végrehajtási intézetekben a beérkezett leveleknek csak a fénymásolatát vehetik kézhez a címzettek.

ADB-FUBINACA és AMB-FUBINACA elnevezésű szintetikus kannabinoidokkal impregnált, feldarabolt levél.

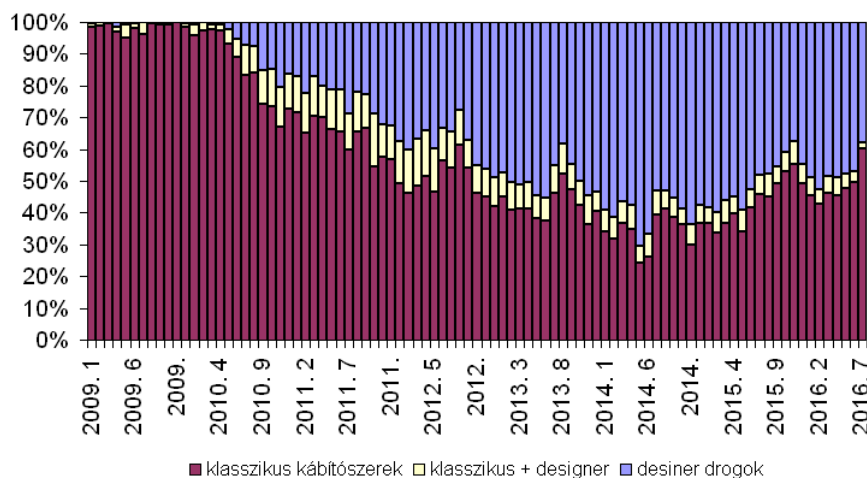

MDMB-CHMICA detektálása impregnált levélen természetes és UV fényben.

Az új szintetikus szerek lefoglalásainak alakulása

Májusban és júniusban a klasszikus kábítószer aránya továbbra is körülbelül 50 %-ot ért el a lefoglalásokban. A designer drogok közül még mindig a szintetikus kannabinoidok és a katononok családjába tartozó hatóanyagok a leggyakoribbak. Azoknak az eseteknek az aránya, ahol egy lefoglaláson belül található klasszikus kábítószer és designer drog, az utóbbi időben megszokott módon, 5% körül alakult.

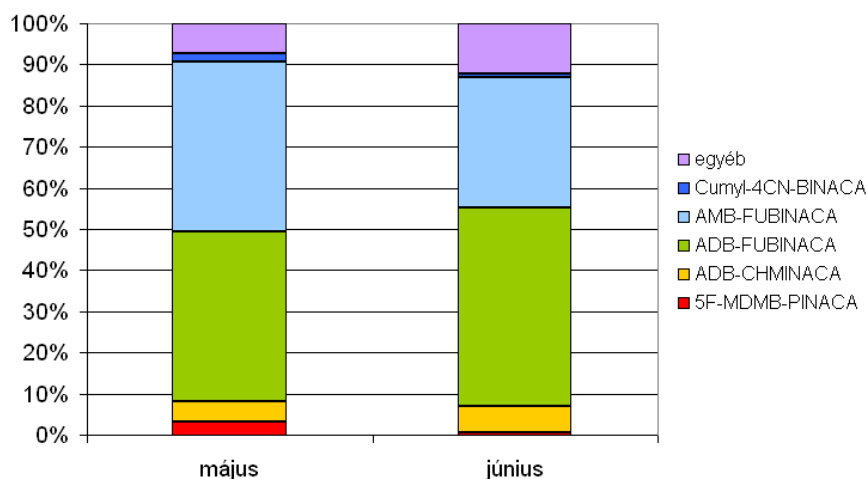
Kábítószer és designer drogok arányának változása a lefoglalásokban

Szintetikus kannabinoidok

2016 májusában és júniusában a szintetikus kannabinoidok közül nem került fel új vegyület az új pszichoaktív anyagok jegyzékére. Továbbra is a lefoglalások mintegy 80 %-ában jelent meg a „biofüveken” az AMB-FUBINACA (2015. július 11. óta új pszichoaktív anyag) és az ADB-FUBINACA (2016. július 1-től kábítószer), mellettük egyedül az ADB-CHMINACA (2015. január 1-től új pszichoaktív anyag) ért el közel 10 %-os előfordulási arányt.

Szintetikus kannabinoidok előfordulási aránya a lefoglalásokban
2016. májusában és júniusában

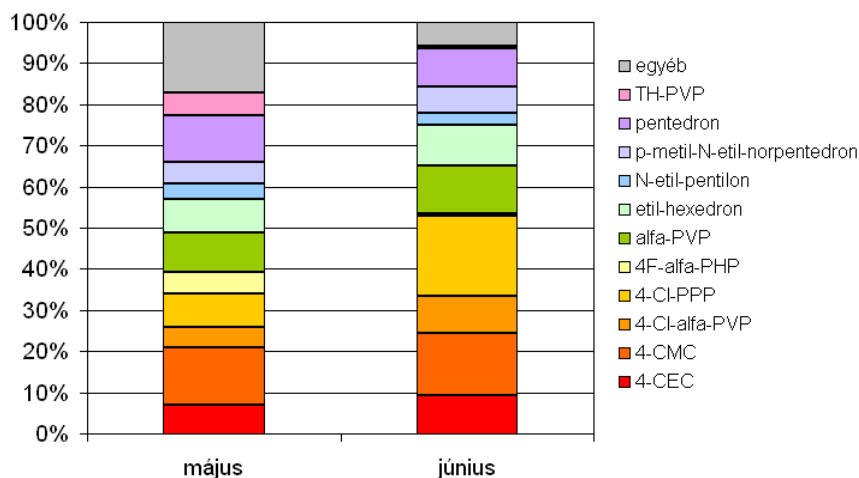

Már a megjelenésekor (2016. januárban) sem túl gyakori Cumyl-4CN-BINACA (2016. július 11-től új pszichoaktív anyag), illetve az 5F-MDMB-PINACA (2015. április 2-től új pszichoaktív anyag) júniusra szinte teljesen eltűnt a lefoglalásokból.

Katinon származékok

A katinon származékok sokkal szélesebb palettája szerepelt a lefoglalásokban. Továbbra is viszonylag nagy arányban fordult elő a kábítószernek minősülő alfa-PVP és pentedron, azonban mellettük az új pszichoaktív anyagnak minősülő 4-Cl-PPP, 4-CMC, 4-Cl-alfa-PVP, 4-CEC, etil-hexedron és TH-PVP is nagymértékben színesítette a „kristálykínálatot”.

Katinonok előfordulási aránya a lefoglalásokban
2016. májusában és júniusában

Folytatódik a trend, mely szerint egyes, régebben megjelent szerek nagyobb arányban találhatóak a lefoglalásokban mint az utóbbi bő fél év újdonságai (p-metil-N-etil-norpentedron, etil-hexedron, N-etil-pentilon, 4F-alfa-PHP), függetlenül attól, hogy az újabb katinonok jogilag még nem számítanak kábítószernek.